

Vantaa

PVM:

21.12.2021

DNRO:

VKM/179/2021

LAUSUNTO

Vantaan kaupunki | Vantaan kaupunginmuseo

Kaupunkisuunnittelu / Tikkurilan asemakaavoitus / Tea Taponen
tea.taponen@vantaa.fi

Viite: Lausuntopyyntö 10.12.2021

Asia: ALUSTAVA LAUSUNTO TIKKURILAN JOKIRANNAN SAUNA-
RAVINTOLA -KILPAILUUN SAAPUNEESTA EHDOTUKSESTA
"VUOLLE" ARVIOINTIPÖYTÄKIRJAA VARTEN

Sijainti: Tikkurilan jokiranta Keravanjoen varrella
Tikkurila 61

Vantaan kaupunginmuseolle on lähetetty lausuntopyyntö Tikkurilan jokirannan sauna-ravintola -kilpailuun saapuneesta ehdotuksesta kilpailun arviointipöytäkirjaa varten. Asemakaavatyöhön liittyvä lausunto tullaan pyytämään myöhemmin, mikäli hanke etenee asemakaavaprosessiksi. Kaupunginmuseo lausuu asiasta museolain (314/2019) tarkoittamana kulttuuriympäristön asiantuntijana Keski-Uudenmaan aluevastuumuseon kanssa tehdyn delegointisopimuksen mukaisesti.

Vantaan kaupunki järjesti 9.6.-21.10.2021 Tikkurilan jokirannassa avoimen liikepaikanluovutuskilpailun, jossa etsitään toteuttajaa sauna-ravintolalle arvokkaaseen kulttuurimaisemaan Keravanjoen varteen. Alue tullaan luovuttamaan voittaneelle taholle pitkäaikaisella vuokrasopimuksella sauna-ravintolan ja siihen liittyvien toimintojen sijoituspaikaksi. Kilpailualue sijaitsee Tikkurilan jokirannassa, Keravanjoen varrella Heurekansillan länsipuolella. Aluerajaus on kilpailuvaiheessa likimääräinen ja lopullinen sijoittuminen sekä vuokra-alueen koko ja muoto tarkentuvat valitun kilpailuehdotuksen pohjalta laadittavan asemakaavatyön yhteydessä. Kilpailualue ja siihen rajautuvat maa- ja vesialueet ovat kaupungin omistuksessa.

Kilpailun tarkoituksena on löytää Tikkurilan jokirannan sauna-ravintola -hankkeelle toimija, joka vastaa hankkeen toteuttamisesta, investoinneista ja palveluntuottamisesta. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa Tikkurilan vetovoimaa, kaupunkikulttuuria, elävöittää kaupunkilaisten yhteistä ympäristöä, tukea kaupungissa viihtymistä, lisätä Tikkurilan jokirannan virkistyskäyttöä, rikastuttaa kaupunkikuvaa sekä tuoda jokirannan läheisyyteen uutta ympärivuotista liiketoimintaa. Tarkoituksena on löytää arkkitehtonisesti korkeatasoinen ja toteutuskelpoinen suunnitelma. Pääpaino on toteuttamiskelpoisessa liikeideassa sekä rakennuskokonaisuuden ja toimintojen maisemaan sovittamisessa.

Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta erityisesti sen arvokkaaseen kulttuuriympäristöön soveltuvuuden näkökulmasta. Keravanjoen alue Tikkurilassa on voimaantuloa odottavassa

Vantaan yleiskaavassa 2020 (KH 11.02.2019) merkitty arvokkaan kulttuuriympäristön kaavamerkinnällä ja sille on annettu suojelumääräys. Määräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on vaalittava kulttuuriympäristön ominaispiirteitä. Kulttuuriympäristöä kehitettäessä on sen arvot otettava huomioon ja sovitettava yhteen yleiskaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukaisen maankäytön kanssa.

Lausunnolle lähetetyssä ehdotuksessa on otettu huomioon monia kulttuuriympäristöön sovittamisen keinoja uudisrakennuksen sijoittumisen ja materiaalien valinnan suhteen. Rakennuksen simpukan muotoa ilmentävän kuoren on suunniteltu olevan luonnollisesti patinoituvaa kuparia, jonka väri elää tumman ruskeasta vihertävän sävyihin kuten vuollejokisimpukan kuori. Materiaalin on ajateltu sitovan rakennuksen myös vastarannan historialliseen teollisuusmiljööseen. Kaupunginmuseo kuitenkin huomauttaa, ettei Silkkitehtaan alueen teollisuusrakennusten materiaalipalettiin ole kuulunut kupari. Punatiilien tehdasrakennusten katot ovat olleet harmaata maalaamatonta sinkittyä peltiä. Rakennus on sijoitettu kilpailun ohjeellisesta sijainnista poiketen Silkkisillan länsipuolelle joen mutkan kaarevaa muotoa seuraillen. Kyseinen paikka on valittu sillä perusteella, että se antaa luontevan lähtökohdan rakennuksen, ulkoterassien ja muun toiminnan sijoittamiselle pinnanmuotonsa ja laajuutensa vuoksi. Se jättää myös Heurekan sillan viereisen puuston koskemattomaksi. Kaupunginmuseo pitää ehdotettua sijaintia vastapäätä Silkkitehtaan korttelia sekä Villa Söderbota ja Söderlingin myllyä maisemallisesti mahdollisena. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee jatkossa kuitenkin tehdä sekä tarkempaa tarkastelua rakennuksen sijoittumisesta jokirantaan että arviointia näkymien muutoksen vaikutuksesta vastarannalla oleviin rakennusperintökohteisiin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää myös näkymien säilymiseen sauna-ravintola-rakennuksen yli kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävän postmodernin rakennusperintökohteen Heurekan suuntaan.

Marjo Poutanen
Museopalveluiden päällikkö

Anne Silanto
Rakennustutkija